

Naturbruk Väst AB
info@dinglegymnasiet.se

2020-12-22
Dnr 2019:9815

Beslut

efter tematisk kvalitetsgranskning av *Enskilda huvudmäns styrning av det kompensatoriska uppdraget gymnasieskolorna* vid Naturbruk Väst AB

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av *Enskilda huvudmäns styrning av det kompensatoriska uppdraget på gymnasiet*. Syftet är att granska kvaliteten i styrningen av det kompensatoriska uppdraget hos enskilda huvudmän.

De övergripande frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning har huvudmannen en god analys av skolenhetens kompensatoriska behov?
2. I vilken utsträckning har huvudmannen vidtagit relevanta och kraftfulla kompensatoriska insatser?

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen inom det granskade området. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 2.

Granskningen genomförs i 27 enskilda huvudmän. Naturbruk Väst AB ingår i denna granskning.

Skolinspektionen genomförde intervjuer med representanter för Naturbruk Väst AB den 3 och 4 november 2020. Intervjuerna genomfördes av utredare Verica Stojanovic och Tomas Karlsson. Till grund för beslutet ligger även huvudmannens insända dokumentation.

Beslut:

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden.

Bedömningsområde 1 En god analys av skolenheternas kompensatoriska behov

- Huvudmannen behöver utveckla sin analys med förklaringar och belägg till variationer i studieresultat samt hur elevers behov och förutsättningar påverkar deras möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen. Sådana analyser bör syfta till, och inriktas mot att förklara orsakerna till skillnader i resultat mellan olika elevgrupper såsom kön, migrationsbakgrund och skolbakgrund. I detta ingår att huvudmannen kan belägga sina förklaringar empiriskt.

Bedömningsområde 2a Huvudmannens åtgärder

- Huvudmannen behöver utveckla sin kompensatoriska styrning så att de åtgärder som riktas mot elever med sämre förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen utgår från en välgrundad analys. Huvudmannen behöver därför analysera studieresultaten i relation till en kartläggning av elevers olika behov och utifrån detta besluta om vilka kompensatoriska åtgärder som behövs.

Bedömningsområde 2b En god uppföljning av skolenheternas kompensatoriska insatser

- Huvudmannen behöver följa upp om de åtgärder som är tänkta att förbättra elevernas möjlighet att nå målen faktiskt gör det. I detta ingår att huvudmannen behöver tydliggöra vilka av åtgärderna som förväntas ge en kompensatorisk effekt för elever med sämre förutsättningar. Det ingår också att tydligt definiera och konkretisera vilka mål, på kortare och längre sikt, som ska uppnås med åtgärderna för att på så sätt underlätta en utvärdering.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2021-08-27 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen i Lund, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2019:9815) i de handlingar som sänds in.

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Skolinspektionen är medveten om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Om ni som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Skolinspektionens bedömningar

Huvudmannens analys av Dinglegymnasiets och Nuntorpsgymnasiets kompensatoriska behov

Inom detta bedömningsområde granskar Skolinspektionen i vilken utsträckning huvudmannen har genomfört en välgrundad analys av skolenheternas kompensatoriska behov. En utgångspunkt är att huvudmannens analys av elevernas studieresultat innehåller relevanta förklaringar och belägg för de skillnader som finns. Förklaringarna ska relatera till sådana faktorer som huvudmannen själv kan påverka. Med detta menas att analysen relaterar till hur utbildningen genomförs och till de förutsättningar som rektor och lärare fått av huvudmannen. Skolinspektionen granskar även om huvudmannen i sin analys vägt in aspekter i utbildningens genomförande och förutsättningar som visat sig vara effektiva i ett kompensatoriskt arbete.

Bedömning av område 1 – huvudmannens analys

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen i låg utsträckning har en god analys av skolenhetens kompensatoriska behov

Granskningen visar att huvudmannen identifierar och analyserar vissa studieresultat men har få förklaringar till vad dessa beror på. Huvudmannen analyserar och förklarar i någon mån skillnader i resultat i olika kurser men gör inga analyser av eventuella skillnader mellan mäns och kvinnors resultat eller av skillnader som kan härledas till elevers migrationsbakgrund. Granskningen visar också att huvudmannen inte gör välgrundade analyser av hur olika elevgruppers behov och förutsättningar kan förklara studieresultaten. Det framgår dock att huvudmannen identifierat behov i den elevgrupp som läser ett introduktionsprogram. Vidare visar granskningen att huvudmannens analys omfattar underlag gällande olika aspekter i utbildningen som har betydelse för att kunna arbeta kompensatoriskt. Av intervjuer framgår att huvudmannen känner till, och i sin analys använder, underlag som visar på elevernas behov av stöd och hur resursen för undervisningstid, lärarresurser och studie- och yrkesvägledning fördelas. Slutligen visar granskningen att huvudmannen vad gäller utbildningens genomförande gör vissa analyser kopplat till elevers studieresultat.

Huvudmannens analys och förklaringar till variationer i studieresultaten

Granskningen visar att huvudmannen identifierar och analyserar vissa studieresultat men har få förklaringar till vad dessa beror på. Huvudmannen analyserar och förklarar i någon mån skillnader i resultat i olika kurser men gör inga analyser av

eventuella skillnader mellan mäns och kvinnors resultat eller av skillnader som kan härledas till elevers migrationsbakgrund.

Av intervju med representanter för huvudmannen framkommer att huvudmannen från och med detta läsår kommer att ha en kvalitetsredovisning för hela det nybildade Naturbruk Väst AB och som omfattar bägge skolenheterna. Huvudmannens representanter uppger att man kommer att kunna färdigställa en gemensam resultatrapport för båda skolenheter så fort gemensamma rutiner som specificerats i Dinglegymnasiets årshjul implementerats på båda skolenheterna. Underlagen kommer att underlätta jämförelser av kunskapsresultatet mellan skolenheterna. Det gäller även systematiken i hur skolorna ska använda sig av enkäter så att resultat går att jämföra mellan skolenheter.

Representanter för huvudmannen uppger i intervju att de får in betygsresultat så att de kan se elevernas resultat för varje kurs, betygsresultat för avgångsklasser och hur det ser ut för de elever som går introduktionsprogram. Huvudmannen har inte systematiskt analyserat resultaten ännu och har heller inte gjort en slutgiltig sammanställning eftersom Nuntorpsgymnasiet bara har varit igång ett år. På Dinglegymnasiet däremot finns underlag som elevers kursutvärdering samt examsbevis som underlag till analysen. Rektor uppger dock att analysen av kursutvärdering har mer med fokus på hur individer klarar sig i samtliga kurser än att grupper. Analysen har bland annat visat att ämnet svenska som andraspråk är bekymmersamt resultatmässigt för flera elever och detta har rektor flaggat för hos huvudmannen. Någon kartläggning om behoven och förutsättningar skiljer sig mellan elever på olika program eller mellan elever med utländsk bakgrund har inte gjorts. Rektorerna uppger att de har påbörjat arbetet med att titta på variationer i studieresultat i form av meritpoäng eleverna har när elever kommer till huvudmannens skolor från grundskolan och hur resultaten ser ut när eleverna lämnar gymnasieskolan. Huvudmannen har ännu inte sammanställt och analyserat sådana värden men arbetar för att få ett positivt värde dels genom förstärkt elevhälsa som arbetar med elever som kommer in med låga meritvärden samt extra stöd via tilläggsbetslopp från elevernas hemkommuner. Kontakter med andra friskolor inom naturbruk finns men hittills har man inte kunnat samverka och jämföra resultat på grund av pandemin.

Rektorerna berättar att på huvudmannens två skolenheter följs varje individs betygsresultat upp i samtliga kurser via ett färgkodningssystem. Nedslag gällande studieresultat görs fyra gånger per läsår. Lärarna och rektorerna redovisar sina analyser av studieresultaten, vilka stäms av mot verksamhetsplaneringen, samt redovisar muntligt resultaten till huvudmannen månadsvis. Huvudmannen ställer då också frågor om hur det går för eleverna på arbetsplatsförlagt lärande (APL). Rektorernas analys visar att elever på skolenheterna lyckas bättre på naturbrukskurserna

där teoretiska och praktiska moment avlöser varandra. När det gäller gymnasiegemensamma ämnen är spridningen bland elevernas förkunskaper och förmågor skiftande. Orsaken är, enligt huvudmannen, att många elever saknar tilltro till sin egen förmåga att lära sig. Vidare riskerar många elever på Dinglegymnasiet att inte nå målen i ämnena samhällskunskap, svenska som andraspråk, religion och historia. Förklaringen är enligt rektor att dessa ämnen inte är lika intressanta för eleverna som naturbrukskurserna. Rektorerna berättar också att de elever som vill läsa vidare till agronomer eller veterinär satsar på alla ämnen medan andra elever ser en tydlig yrkesbana i jordbruksnäring framför sig och därför är mindre motiverade för de gymnasiegemensamma ämnena. Att det går bättre på naturbrukskurserna har rektorerna och lärarna sett i skolans löpande resultatuppföljning.

Det framgår av rektorsintervju att huvudmannen inte gör systematiska analyser av elevernas resultat fördelat på kön. Dock har rektor för Nuntorpsgymnasiet noterat att män har högre betyg i vissa kurser och lägre i andra än kvinnor. Då huvudmannen har få elever med utländsk bakgrund har huvudmannen inte undersökt eventuella skillnader mellan elevernas studieresultat utifrån annan bakgrund än svensk. Istället har huvudmannen även här analyserat elevernas resultat på individnivå, uppger rektorerna.

Huvudmannens analys av elevernas behov och förutsättningar

Granskningen visar att huvudmannen inte gör välgrundade analyser av hur olika elevgruppers behov och förutsättningar kan förklara studieresultaten. Det framgår dock att huvudmannen identifierat behov i den elevgrupp som läser ett introduktionsprogram.

Huvudmannens representanter uppger att antalet elever med särskilda behov skiljer sig åt mellan läsåren. Huvudmannen får information om elevernas behov i samband med terminsstart, samt under terminen via sina möten med rektorerna. Huvudmannen uppger att eftersom det är så pass få elever totalt och få elever med utländsk bakgrund, blir det statistiska underlaget för litet för att göra riktiga analyser av elevgruppers behov och förutsättningar. Huvudmannen har uppmärksammat eleverna på introduktionsprogrammet och för en diskussion gällande utbildningens längd och omfattning. Huvudmannen säger att det finns elever på introduktionsprogrammen som tidigare haft hög frånvaro och som har en fortsatt negativ syn på sig själva och på sitt lärande.

Av intervjuer med rektorer framkommer att från elevhälsteamsmöten, pedagogiska arbetslagets möten och liknande i olika sammanhang följs studieresultat upp och härifrån flaggas det för när elever inte når målen. Rektorerna berättar att deras muntliga redovisningar till huvudmannen om elevernas behov och förutsättningar omfattar sådant som framkommit i samband med lärares och mentors elevsamtal, överlämningar och åtgärdsprogram. Rektorerna uppger att man känner till enskilda elevers behov men behöver utveckla dokumentationen på elevgruppnivå.

Rektorerna berättar att en ny enkät planerar att skickas ut till elever som innehåller frågor om elevernas behov av stöd.

Aspekter i analysen av särskild betydelse för att kunna arbeta kompensatoriskt

Granskningen visar att huvudmannens analys omfattar underlag gällande olika aspekter i utbildningen som har betydelse för att kunna arbeta kompensatoriskt. Av intervjuer framgår att huvudmannen känner till, och i sin analys använder, underlag som visar på elevernas behov av stöd och hur resursen för undervisningstid, lärarresurser och studie- och yrkesvägledning fördelas.

Rektorn på Dinglegymnasiet uppger att huvudmannen utifrån rektorernas analys har gjort stora satsningar på elevhälsoteamet utifrån elevers behov av stöd. Specialpedagogen som tidigare bara arbetade en dag i månaden arbetar sedan förra året 80 procent på båda skolenheterna. Även studie- och yrkesvägledartjänsten har ökat, från att ha varit 10 procent till 100 procent totalt; fördelat på 80 procent på Dinglegymnasiet och 20 procent på Nuntorpsgymnasiet. Tillgången kan komma ökas om behov uppstår uppger rektorerna. Rektorerna presenterar lärarbehörighet muntligt till huvudmannen och på grund av skillnader och variationer i studieresultat har det resulterat i att skolenheterna idag har högre personaltäthet och bättre tillgång till elevassistenter för extra anpassningar som kan sättas in för elever med behov av kontinuerlig handledning. När det gäller fördelning av undervisningstid och lärarresurser sköts det på skolnivå. Här har rektorerna beslutat att ge mer undervisningstid till studiehandledning och ibland riktat lärarresurser på en specifik elevgrupp. Huvudmannen ställer enbart övergripande frågor för att se till att undervisningstiden uppfylls enligt rektorerna.

Förklaringarna som relaterar till utbildningens genomförande och förutsättningar

Granskningen visar att huvudmannen vad gäller utbildningens genomförande gör vissa analyser kopplat till elevers studieresultat.

Huvudmannen undersöker undervisningens kvalitet och orsaker till sämre studieresultat. Detta genom att regelbundet ställa frågor till rektorerna om kvalitet i undervisningen och lärarnas kompetens. Rektorernas kännedom om undervisningens kvalitet bygger på lärares fördjupade intervjuer med elever om hur de upplever undervisningen samt undervisningsenkäter som indirekt innehåller frågor om stöd. Enligt rektorerna har samtalen med elever uppvisat att elever har lättare för kurser som är "infärgade" av yrkesämnena. Vidare har enkäter som elever har besvarat visat att elevers medverkan i planering, coachande undervisning och balans mellan teori och praktik i hur undervisningen läggs upp gynnar elevers studieresultat. Likaså är täta återkopplingar viktiga för elevernas ökade kunskapsresultat och med anledning av detta kommer rektorerna även att titta på återkopplingsproceduren gällande de gymnasiegemensamma ämnena.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannens arbete med att analysera skolenhetens kompensatoriska behov inte i alla delar är tillräckligt välutvecklat. Även om Naturbruk Väst AB Har vissa förklaringar till variationer i studieresultaten visar granskningen att huvudmannens arbete med att analysera elevernas studieresultat behöver utvecklas och innehålla förklaringar som även innefattar elevernas behov och förutsättningar samt andra aspekter som kan gynna det kompensatoriska arbetet.

- Huvudmannen behöver utveckla sin analys med förklaringar och belägg till variationer i studieresultat samt hur elevers behov och förutsättningar påverkar deras möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen. Sådana analyser bör syfta till, och inriktas mot att förklara orsakerna till skillnader i resultat mellan olika elevgrupper såsom kön, migrationsbakgrund och skolbakgrund. I detta ingår att huvudmannen kan belägga sina förklaringar empiriskt.

Huvudmannens kompensatoriska insatser

Inom detta bedömningsområde granskas först (2a) i vilken utsträckning huvudmannen, genomför relevanta och kraftfulla kompensatoriska åtgärder. Huvudmannen ska tydligt kunna motivera sin resurstilldelning och den kompensatoriska styrningen ska utgå från en analys av behoven. Vidare ska huvudmannen se till att skolenheterna har resurser för att vidta de kompensatoriska åtgärder som behövs för att eleverna ska ha möjlighet att nå utbildningens mål.

Vidare granskas (2b) i vilken utsträckning huvudmannen tydligt visar på vilket sätt de kompensatoriska åtgärderna förväntas bidra till att eleverna når utbildningens mål och att huvudmannen löpande följer upp att de kompensatoriska åtgärderna leder till faktiska förbättringar.

Bedömning av område 2a – huvudmannens åtgärder

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen i låg utsträckning har vidtagit kompensatoriska åtgärder utifrån vad analysen visar.

Granskningen visar att huvudmannen inte tydligt kan förklara hur tilldelningen av resurser har påverkats av förhållandena på skolenheterna, av elevernas studieresultat och olika behov och förutsättningar. Granskningen visar också att huvudmannen genomför vissa insatser som har förutsättningar att ge eleverna kompensatoriskt stöd. Merparten av huvudmannens insatser är dock riktade till alla elever i syfte att förbättra elevernas måloppfyllelse generellt och inte specifikt till elever som, utifrån huvudmannens analys har sämre förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Huvudmannens motivering till tilldelning av resurser

Granskningen visar att huvudmannen inte tydligt kan förklara hur tilldelningen av resurser har påverkats av förhållandena på skolenheterna, av elevernas studieresultat och olika behov och förutsättningar.

Representanter för huvudmannen och rektorerna uppger att skolenheter får skolpeng enligt så kallade programpriser, som varierar från kommun till kommun, och i vissa fall tilläggsbelopp riktat till elever som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Huvudmannen uppger att tilläggsbeloppet används till att anställa resursperson men också till individuella kompensatoriska läromedel, utbildningar av handledare på praktikplatser med mera. Både huvudman och rektorer uppger att tilldelningen av resurser inom skolenheter, men inte mellan de bägge skolorna, sker i dialog mellan huvudmannen och rektorerna. Huvudmannen uppger att de generellt inte riktar resurser för elevernas behov och förutsättningar utan att tilldelningen sker utifrån hur ett genomsnitt av hur behoven har sett ut tidigare i år. Vid behov

finns möjlighet för styrelsen eller skolchefen att omfördela personella och materiella resurser mellan skolorna. Till exempel om en årskurs på endera skolan har mycket få elever. Huvudmannen uppger att frågan om att fördela dessa ovan nämnda resurser mellan skolenheterna har varit uppe till diskussion och rektorerna har fått i uppdrag att genomföra en konsekvensanalys av vad en fördelning av resurser mellan skolenheterna skulle kunna leda till.

Huvudmannen riktar inte resurser mot en specifik elevgrupp. När huvudmannen tilldelar resurser sker det via samverkan special lärare och specialpedagog. Rektorerna ansvarar för sin del av budgeten och resurserna och det finns en pott för gemensamma kostnader som datasystem och liknande. När det gäller balanseringen av resurser mot den samlade kunskapen av elevernas behov och förutsättningar uppger representanter för huvudmannen att det inom varje skola är rektors uppdrag att fördela resurserna. Om sådan omfördelning ska ske måste rektor be huvudmannen om mer resurser för en viss elevgrupp, men sådana förfrågningar har inte kommit ännu, uppger representanter för huvudmannen. Representanterna uppger även att de följer upp att det finns tillräckligt med lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska uppnås. Skolenheterna har bland annat fungerande modern teknik, alla elever har var sin dator, läromedel finns i alternativa format och skolmiljön är anpassad för elever med funktionsnedsättning.

Huvudmannens arbete med kompensatoriska åtgärder

Granskningen visar att huvudmannen genomför vissa insatser som har förutsättningar att ge eleverna kompensatoriskt stöd. Merparten av huvudmannens insatser är dock riktade till alla elever i syfte att förbättra elevernas måluppfyllelse generellt och inte specifikt till elever som, utifrån huvudmannens analys har sämre förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av intervjuer med representanter för huvudmannen att kompensatoriska insatser och åtgärder organiseras av respektive skola. De insatser som huvudmannen genomför är i stor utsträckning riktade till alla elever. Representanterna för huvudmannen uppger att de vet att skolenheterna har tillräckliga resurser för att genomföra de kompensatoriska åtgärderna med kvalitet. Detta eftersom de alltid får rapporter från elevhälsoteamets träffar där elevers behov diskuteras och där rektor beslutar om åtgärder eller omfördelar resurser om elevernas behov.

Rektorer berättar att man på skolorna har satt in flera kompensatoriska åtgärder. En åtgärd var neuropsykiatrisk funktionsnedsättning kompetensutvecklingssatsning gällande anpassad undervisning som gjordes förra läsåret samt NPF anpassade klassrum. Enligt rektorerna var NPF satsningen en självklar insats då många elever har den slags problematik. Ytterligare kompensatoriska åtgärder är studieverkstaden som är schemalagd varje vecka och under loven och som erbjuds alla elever. Studieverkstan bemannas av samtliga lärare för att täcka upp alla elevers behov

vad gäller kompletteringar, fördjupning och möjlighet att nå kunskapskraven. Tillika har skolan haft schemalagda återläsningsdagar för att elever som behöver det ska hinna ikapp med det som de inte hann med under distansundervisningen i samband med pandemin. Ytterligare en kompensatorisk åtgärd är att rektorer har beslutat att elever ska börja en kvart senare på morgonen för att få en lugn start på dagen som ökar närvaron.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte säkerställt att de kompensatoriska åtgärderna är träffsäkra och relevanta i förhållande till elevernas behov och förutsättningar. Även om huvudmannen ger exempel på hur de arbetar för att eleverna ska ges möjlighet att nå utbildningens mål är så gott som samtliga åtgärder riktade mot alla skolans elever och det finns en risk att dessa åtgärder inte är tillräckligt träffsäkra för att ge ett relevant kompensatoriskt stöd.

- Huvudmannen behöver utveckla sin kompensatoriska styrning så att de åtgärder som riktas mot elever med sämre förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen utgår från en välgrundad analys. Huvudmannen behöver därför analysera studieresultaten i relation till en kartläggning av elevers olika behov och utifrån detta besluta om vilka kompensatoriska åtgärder som behövs.

Bedömning av område 2b – huvudmannens uppföljning och utvärdering

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen i låg utsträckning följer upp insatta åtgärder för att se vilken effekt de har i huvudmannens kompensatoriska styrning

Granskningen visar att huvudmannen har formulerat mål som huvudsakligen är riktade mot att alla skolans elever ska förbättra sin måluppfyllelse. Huvudmannen har inte heller konkret uttryckt vilka effekter de tänker att de vill uppnå med de kompensatoriska åtgärderna kopplat till elever och elevgrupper med lägre studieresultat och sämre förutsättningar. Slutligen visar granskningen att huvudmannen inte gör en systematisk och dokumenterad uppföljning av i vad mån de kompensatoriska åtgärderna leder till bättre resultat för elever och elevgrupper med sämre förutsättningar.

Huvudmannens förväntningar på de kompensatoriska åtgärderna

Granskningen visar att huvudmannen har formulerat mål som huvudsakligen är riktade mot att alla skolans elever ska förbättra sin måluppfyllelse. Huvudmannen har

inte heller konkret uttryckt vilka effekter de tänker att de vill uppnå med de kompensatoriska åtgärderna kopplat till elever och elevgrupper med lägre studieresultat och sämre förutsättningar.

Representanter för huvudmannen uppger att det finns förväntningar kopplade till beslutade insatser. Förväntningarna är ytterst kopplade till det som står i skollagen, det vill säga att alla elever ska nå målen med undervisningen samt att eleverna ska ha hög anställningsbarhet. Rektorer uppger att ytterligare övergripande förväntningar är att de elever som vill ska kunna läsa vidare, att elever mår bra så att de klarar av skolan, att elever är tillfredsställda och tycker att de har fått en god gymnasietid samt att elever har hög närvaro. Rektorerna uppger att de inte har någon procentsats i delmål eftersom de är vana att arbeta utan måtvärden sedan innan och för att de inte vill skuldbelägga de elever som inte når målen. Samtidigt uppger rektorerna att de inser att de måste ha måtvärden kopplade till respektive åtgärd. Delmål gällande elevers närvaro finns dock som följs upp löpande.

Exempel på förväntningar kopplade till kompensatoriska åtgärder är att elever via studieverkstäder dels ska få mer tid och dels mer stöd av lärare för att hinna ikapp men även för att förbättra sina studieresultat. Förväntningarna med studieverkstäder är också att lärare via dessa tillfällen ska kunna följa upp elevernas progression i alla ämnen och kontinuerligt fånga upp de elever som inte gör det. Vad gäller förväntningar på återläsningsdagar var att elever skulle kunna hinna ikapp det som de inte hann med under distansundervisningen på grund Coronapandemin. Även specialschema som in fördes som insats efter distansundervisningen grundade sig i förväntningen att alla elever skulle få möjlighet att komma ifatt vissa undervisningsdelar.

Huvudmannens uppföljning av de kompensatoriska åtgärderna

Granskningen visar att huvudmannen inte gör en systematisk och dokumenterad uppföljning av i vad mån de kompensatoriska åtgärderna leder till bättre resultat för elever och elevgrupper med sämre förutsättningar.

Av intervjuer med representanter för huvudmannen framgår att huvudmannen följer upp de insatta kompensatoriska åtgärderna via rektorernas muntliga redogörelser. Huvudmannen har även tillgång till underlag med olika resultat på skolenheternas digitala plattform. Av intervjuer med representanter för huvudman framkommer att huvudmannen nu arbetar med att ta fram ett arbetssätt för en mer systematisk uppföljning. Rektorer berättar att åtgärden som innebär att elever börjar en kvart senare på morgonen faktiskt har lett till att 8 av 10 elever har ökat sin närvaro. Den uppföljningen görs av skolans personal i samband med uppföljningen av åtgärdsprogrammen. De säger att de kompensatoriska åtgärderna på skolenheterna hittills har följts upp via åtgärdsprogram men också via intervjuer och enkäter till personal främst rörande om hur samarbetet med elevhälsoteamet fungerar, hur

personalen genomför åtgärder i åtgärdsprogrammen och hur de upplever att det kompensatoriska arbetet fungerar.

Av kvalitetsredovisningen 2019/2020 framgår till exempel att skolenheterna har påbörjat nya rutiner avseende kartläggning av samtliga elevers behov samt dokumentation där bland annat extra anpassningar dokumenteras och följs upp av respektive kursansvarig i samarbete med mentor. Slutligen framgår av intervju med rektorer att kalibrering av nuvarande uppföljningsverktygen ännu har gjorts eftersom detta enligt dem kräver jämförelser över tid och att skolenheterna fortfarande är i ett uppbyggnadsskede av hur en uppföljning ska göras.

Identifierat utvecklingsområde

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen saknar konkreta mål för sin kompensatoriska styrning samt tillräckliga rutiner för att på ett systematiskt sätt kunna följa upp och utvärdera kompensatoriska insatser och åtgärder. Det framgår att huvudmannen löpande följer upp verksamhetens arbetsprocesser och till viss del elevernas resultat men att det saknas en specifik uppföljning av de åtgärder som förväntas kompensera för elever med sämre förutsättningar. Eftersom huvudmannen inte tydligt kan visa på vilka förväntade effekter de åtgärder och insatser som syftar till att kompensera för elever med sämre förutsättningar ska leda till, kan huvudmannen i sin uppföljning inte utvärdera om åtgärderna är tillräckligt träffsäkra även för de elever och elevgrupper som har sämre förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

- Huvudmannen behöver följa upp om de åtgärder som är tänkta att förbättra elevernas möjlighet att nå målen faktiskt gör det. I detta ingår att huvudmannen behöver tydliggöra vilka av åtgärderna som förväntas ge en kompensatorisk effekt för elever med sämre förutsättningar. Det ingår också att tydligt definiera och konkretisera vilka mål, på kortare och längre sikt, som ska uppnås med åtgärderna för att på så sätt underlätta en utvärdering.

På Skolinspektionens vägnar

X Inger Börjesson

Beslutsfattare

Signerat av: Inger Börjesson

X

Föredragande

I handläggningen av ärendet har även Tomas Karlsson deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-inspektion/huvudmans-styrning-av-det-kompensatoriska-uppdraget-pa-gymnasiet>

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Naturbruk Väst AB är huvudman för Dinglegymnasiet och Nuntorpsgymnasiet.

Dinglegymnasiet erbjuder naturbruksprogrammet med inriktningarna djur, lantbruk och trädgård. Läsåret 2019-2020 hade gymnasiet 61 elever i årskurs 1-3. Totalt var 77 procent av eleverna kvinnor och 46 procent av eleverna hade högskoleutbildade föräldrar.

Nuntorpsgymnasiet erbjuder naturbruksprogrammet med inriktningarna djur och lantbruk samt gymnasiesärskolans nationella program skog, mark och djur samt individuella programmet. Läsåret 2019-2020 hade gymnasiet 28 elever i årskurs 1. Totalt 57 procent av eleverna var kvinnor och 43 procent av eleverna hade högskoleutbildade föräldrar.

Skolverket redovisar inga kunskapsresultat för huvudmannens skolenheter åren 2017 till 2020.

Bilaga 2: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

1 kap. 4 § andra stycket

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

1 kap. 9 §

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

2 kap. 8 §

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

4 kap. 3 §

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

4 kap. 5 §

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

4 kap. 6 §

Det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska dokumenteras.

4 kap. 7 §

Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Förarbeten

Prop. 2009/10:165, s. 203, 221 f och 302-307

Prop. 2013/14: 148, s. 19 f

Bilaga 3: Mall för huvudmannens redovisning

1 En god analys av skolenheternas kompensatoriska behov Huvudmannen behöver utveckla sin analys med förklaringar och belägg till variationer i studieresultat samt hur elevers behov och förutsättningar påverkar deras möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen. Sådana analyser bör syfta till, och inriktas mot att förklara orsakerna till skillnader i resultat mellan olika elevgrupper såsom kön, migrationsbakgrund och skolbakgrund. I detta ingår att huvudmannen kan belägga sina förklaringar empiriskt.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:
Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

2a Huvudmannens åtgärder

- Huvudmannen behöver utveckla sin kompensatoriska styrning så att de åtgärder som riktas mot elever med sämre förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen utgår från en välgrundad analys. Huvudmannen behöver därför analysera studieresultaten i relation till en kartläggning av elevers olika behov och utifrån detta besluta om vilka kompensatoriska åtgärder som behövs.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:

2b En god uppföljning av skolenheternas kompensatoriska insatser

- Huvudmannen behöver följa upp om de åtgärder som är tänkta att förbättra elevernas möjlighet att nå målen faktiskt gör det. I detta ingår att huvudmannen behöver tydliggöra vilka av åtgärderna som förväntas ge en kompensatorisk effekt för elever med sämre förutsättningar. Det ingår också att tydligt definiera och konkretisera vilka mål, på kortare och längre sikt, som ska uppnås med åtgärderna för att på så sätt underlätta en utvärdering.

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:

Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet:

Beskriv de effekter som eventuellt förväntas på längre sikt:

Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: